

## แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชาวิทยาศาสตร์ รหัสวิชา ว11101  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568  
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แผนการสอนเรื่อง การได้รับกลิ่น เวลา 1 ชั่วโมง  
สอนวันที่ 22 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2568  
ผู้สอน นางสาวศิริราตี ไม่มีแก่น ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านหนองสะแก

.....

### 1.สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 วิทยาศาสตร์ชีวภาพ

มาตรฐาน ว 1.2 เข้าใจสมบัติของสิ่งมีชีวิต หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต การลำเลียงสารเข้าและออกจากเซลล์ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ของสัตว์และมนุษย์ที่ทำงานสัมพันธ์กัน ความสัมพันธ์ของโครงสร้างและหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ ของพืชที่ทำงานสัมพันธ์กัน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

### 2. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ว 1.2 ป.1/1 ระบุชื่อ บรรยายลักษณะและบอกหน้าที่ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ สัตว์ และพืช รวมทั้งบรรยายการทำงานที่ร่วมกันของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมนุษย์ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ จากข้อมูลที่รวบรวมได้

### 3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหา

### 4. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนอธิบายอวัยวะที่ใช้ในการรับกลิ่นและกระบวนการรับรู้กลิ่นได้ (K)
- 4.2 นักเรียนสังเกต เปรียบเทียบ และบันทึกระดับกลิ่นที่รับรู้ได้อย่างชัดเจนได้ (P)
- 4.3 มีความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ (A)

### 5. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

มนุษย์มีส่วนต่าง ๆ ที่มีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกัน เพื่อให้เหมาะสมในการดำรงชีวิต เช่น ตามีหน้าที่ไว้มองดูโดยมีหนังตาและขนตาเพื่อป้องกันอันตรายให้กับตา หูมีหน้าที่รับฟังเสียงโดยมีใบหูและรูหูเพื่อเป็นทางผ่านของเสียงปากมีหน้าที่พูด กินอาหาร มีช่องปากและมีริมฝีปากบนล่าง แขนและมือมีหน้าที่ยก หยิบ จับมีท่อนแขนและนิ้วมือที่ขยับได้สมองมีหน้าที่ควบคุมการทำงานของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอยู่ในกะโหลกศีรษะ โดยส่วนต่างๆของร่างกายจะทำหน้าที่ร่วมกันในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

การรับกลิ่นเป็นการทำงานร่วมกันของอวัยวะรับกลิ่นและสมอง โดยมีจมูกทำหน้าที่รับสารเคมีในอากาศเข้าสู่เซลล์รับกลิ่น ซึ่งจะส่งสัญญาณไปยังสมองเพื่อแปลผล การทดสอบความสามารถในการรับกลิ่น เช่น การดมน้ำส้มสายชูในระดับความเข้มข้นต่าง ๆ ช่วยให้เข้าใจการทำงานของระบบรับกลิ่น และสามารถประเมินความไวของประสาทรับกลิ่นได้

### 6. กิจกรรมการเรียนรู้

#### 6.1 ตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ครูถามนักเรียนดังนี้

- 1.“นักเรียนเคยดมกลิ่นอะไรเปรี้ยว ๆ บ้าง?”

(แนวคำตอบ: กลิ่นน้ำส้มสายชู, มะนาว, มะยม, น้ำปลา)

2. “ทำไมเวลาน้ำส้มสายชูหกรอบ ๆ ตัวถึงได้กลิ่นทันที?”

(แนวคำตอบ: เพราะสารเคมีในน้ำส้มสายชูระเหยเข้าจมูก)

3. “ถ้าเราเอาน้ำส้มสายชูไปผสมน้ำมากขึ้นเรื่อย ๆ กลิ่นจะเปลี่ยนไปไหม?”

(แนวคำตอบ: กลิ่นจะเบาลง จางลง เพราะความเข้มข้นน้อยลง)

## 6.2 รวบรวมความคิดและข้อสันนิษฐาน

ความคิดและข้อสันนิษฐานของนักเรียน

1. “ถ้าเราเติมน้ำส้มสายชูหลายระดับ นักเรียนคิดว่าเราจะบอกได้ไหมว่าอันไหนเข้มข้นกว่ากัน?”

(แนวคำตอบ: ได้ เพราะกลิ่นแรงจะทำให้รู้ว่าเข้มข้นมาก)

2. “ระดับกลิ่นเกี่ยวข้องกับปริมาณของน้ำส้มสายชูในน้ำหรือไม่?”

(แนวคำตอบ: เกี่ยว เพราะยิ่งใส่น้ำส้มสายชูมาก กลิ่นจะยิ่งแรง)

## 6.3 ทดสอบและปฏิบัติการสืบเสาะ

ครูนำความคิดและข้อสันนิษฐานของนักเรียนสู่กิจกรรม การได้รับกลิ่น ดังนี้

1. ครูเตรียมน้ำส้มสายชูเจือจาง 8 ระดับ (เช่น ใส่จำนวนน้ำส้มสายชู จาก 1 หยด ไปจนถึง 8 หยด) โดยใส่ในถ้วย/ขวดที่มีฝาปิดหรือป้ายหมายเลข

2. นักเรียนจับคู่หรือกลุ่มย่อย (3-4 คน) เพื่อร่วมดมกลิ่นตามลำดับ

3. ให้นักเรียนเปิดฝาทะล่ขวด แล้วดมกลิ่นโดยเว้นระยะใกล้จมูกเท่าเดิม

4. นักเรียนเรียงลำดับกลิ่นจากเบาที่สุดไปหากลิ่นแรงที่สุด

5. บันทึกความรู้สึก และตอบว่าเริ่มรู้กลิ่นตั้งแต่ระดับใด

## 6.4 สังเกตและบรรยาย

ครูถามนักเรียนขณะทำกิจกรรม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิดและลงความเห็นจากกิจกรรมการ การได้รับกลิ่น ดังนี้

1. “ขวดไหนมีกลิ่นแรงที่สุด? ทำไมถึงรู้?”

(แนวคำตอบ: ขวดที่มีน้ำส้มสายชูไม่เจือจาง เพราะกลิ่นแรงจน)

2. “ขวดไหนกลิ่นเบาที่สุด?”

(แนวคำตอบ: ขวดที่เจือจางมากที่สุด เช่น 10%)

3. “มีขวดไหนที่นักเรียนไม่รู้สึกรว่ามกลิ่นเลยไหม?”

(แนวคำตอบ: มี เช่น ขวดที่เจือจางมาก)

4. “การรับกลิ่นมีความไวมากน้อยแค่ไหน? ทุกคนรู้กลิ่นเท่ากันไหม?”

(แนวคำตอบ: ไม่เท่ากัน บางคนรู้สึกไว บางคนไม่รู้สึก)

## 6.5 บันทึกข้อมูล

1. นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรม การได้รับกลิ่น ลงในใบกิจกรรม

## 6.6 อภิปรายผล

ครูและนักเรียนสรุปผลและร่วมกันอภิปรายผลทำกิจกรรม การได้รับกลิ่น ประเด็นดังนี้

1. “จากการทดลองนี้ นักเรียนสรุปได้อย่างไรเกี่ยวกับการรับกลิ่น?”

(แนวคำตอบ: การรับกลิ่นขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของสารในอากาศ)

2. “กลืนแรงเกิดจากอะไร?”

(แนวคำตอบ: มีสารระเหยมากกว่า จมูกรับรู้ได้เร็ว)

3. “ถ้าจมูกไม่สามารถรับกลิ่นได้ จะเกิดผลอย่างไรในชีวิตประจำวัน?”

(แนวคำตอบ: อาจไม่รู้ว่ามีของเสีย อาหารบูด หรือสารเคมีอันตราย)

4. “เราจะดูแลจมูกและประสาทรับกลิ่นของเราอย่างไร?”

(แนวคำตอบ: ไม่ดมสารเคมีรุนแรง ไม่แหย่จมูก ล้างจมูกหากมีฝุ่น)

## 7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

### 7.1 ใบกิจกรรม การได้รับกลิ่น

## 8. การวัดและประเมินผล

| จุดประสงค์                                                                      | วิธีการวัดและประเมิน/เครื่องมือ                       | เกณฑ์                        |
|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1. นักเรียนอธิบายอวัยวะที่ใช้ในการรับกลิ่นและกระบวนการรับรู้กลิ่นได้ (K)        | แบบบันทึกการตอบคำถาม                                  | ตอบได้ 2 คำถามขึ้นไป         |
| 2. นักเรียนสังเกต เปรียบเทียบ และบันทึกระดับกลิ่นที่รับรู้ได้อย่างชัดเจนได้ (P) | ตรวจใบกิจกรรม การได้รับกลิ่น/ใบกิจกรรม การได้รับกลิ่น | ตอบถูก 6 ข้อขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ |
| 3. มีความมุ่งมั่นต่อการเรียนรู้ (A)                                             | แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล                     | ระดับดีขึ้นไป ผ่านเกณฑ์      |

ความความเห็นของหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

.....  
.....

ลงชื่อ .....  
(.....)  
หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ  
...../...../.....

ความเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

.....  
.....

ลงชื่อ .....  
(นางสุพิชญา จันทรแจ้ง)  
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองสะแก  
...../...../.....

### บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ (K)

.....

.....

.....

2. นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะ (P)

.....

.....

.....

3. นักเรียนมีเจตคติ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม (A)

.....

.....

.....

4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(นางสาวศิริวดี ไม่มีแก่น)

ตำแหน่ง ครู ค.ศ.1

...../...../.....

แบบบันทึกการตอบคำถามนักเรียนอธิบายอวัยวะที่ใช้ในการรับกลิ่นและกระบวนการรับรู้กลิ่นได้  
คำชี้แจง : ให้ผู้สอนทำเครื่องหมายขีด ✓ ลงในช่องที่นักเรียนตอบคำถามได้

| ลำดับ<br>ที่ | ชื่อ-สกุล<br>ของนักเรียน | คำถามนักเรียนอธิบายได้ว่าการรับรสเกิดขึ้นที่ลิ้น และลิ้น<br>สามารถแยกรสชาติได้ |                           |                                                                              | รวม<br>3<br>คะแนน |
|--------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
|              |                          | 1.จากการทดลองนี้<br>นักเรียนสรุปได้<br>อย่างไรเกี่ยวกับการ<br>รับกลิ่น         | 2.กลิ่นแรงเกิดจาก<br>อะไร | 3.ถ้าจมูกไม่<br>สามารถรับกลิ่น<br>ได้ จะเกิดผล<br>อย่างไรใน<br>ชีวิตประจำวัน |                   |
| 1.           |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
| 2.           |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
| 3.           |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
| 4.           |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
| 5.           |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
|              |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
|              |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
|              |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
|              |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |
|              |                          |                                                                                |                           |                                                                              |                   |

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน  
 ...../...../.....

#### เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| 3         | ดีมาก       |
| 2         | ดี          |
| 1         | พอใช้       |
| 0         | ปรับปรุง    |

### แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

**คำชี้แจง :** ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ชื่อ ..... สกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

| ลำดับที่ | รายการประเมิน                      | ระดับคะแนน               |                          |                          |
|----------|------------------------------------|--------------------------|--------------------------|--------------------------|
|          |                                    | 3                        | 2                        | 1                        |
| 1        | การแสดงความคิดเห็น                 | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 2        | การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 3        | การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 4        | ความมีน้ำใจ                        | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 5        | การตรงต่อเวลา                      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6        | การตอบคำถาม                        | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| รวม      |                                    |                          |                          |                          |

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน  
...../...../.....

#### เกณฑ์การให้คะแนน

|                                      |     |   |       |
|--------------------------------------|-----|---|-------|
| ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ | ให้ | 3 | คะแนน |
| ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง     | ให้ | 2 | คะแนน |
| ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง      | ให้ | 1 | คะแนน |

#### เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| 14-15     | ดีมาก       |
| 11-13     | ดี          |
| 8-10      | พอใช้       |
| ต่ำกว่า 8 | ปรับปรุง    |

### แบบประเมินผลงานใบกิจกรรม

**คำชี้แจง :** ให้ผู้สอนประเมินผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนตามรายการที่กำหนด แล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

| ลำดับ<br>ที่ | รายการประเมิน                     | ระดับคุณภาพ |   |   |   |
|--------------|-----------------------------------|-------------|---|---|---|
|              |                                   | 4           | 3 | 2 | 1 |
| 1            | ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด |             |   |   |   |
| 2            | ความถูกต้องของเนื้อหา             |             |   |   |   |
| 3            | ความคิดสร้างสรรค์                 |             |   |   |   |
| 4            | ความเป็นระเบียบ                   |             |   |   |   |
| รวม          |                                   |             |   |   |   |

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน  
...../...../.....

### เกณฑ์ประเมิน

| ประเด็นที่ประเมิน                | ระดับคะแนน                                           |                                                          |                                               |                                               |
|----------------------------------|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
|                                  | 4                                                    | 3                                                        | 2                                             | 1                                             |
| 1. ผลงานตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนด | ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์ทุกประเด็น                 | ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์เป็นส่วนใหญ่                   | ผลงานสอดคล้องกับจุดประสงค์บางประเด็น          | ผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์                 |
| 2. ผลงานมีความถูกต้องของเนื้อหา  | เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องครบถ้วน                    | เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นส่วนใหญ่                   | เนื้อหาสาระของผลงานถูกต้องเป็นบางประเด็น      | เนื้อหาสาระของผลงานไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่     |
| 3. ผลงานมีความคิดสร้างสรรค์      | ผลงานแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์แปลกใหม่ และเป็นระบบ | ผลงานมีแนวคิดแปลกใหม่แต่ยังไม่เป็นระบบ                   | ผลงานมีความน่าสนใจ แต่ยังไม่มีความคิดแปลกใหม่ | ผลงานไม่แสดงแนวคิดใหม่                        |
| 4. ผลงานมีความเป็นระเบียบ        | ผลงานมีความเป็นระเบียบแสดงออกถึงความประณีต           | ผลงานส่วนใหญ่มีความเป็นระเบียบแต่ยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย | ผลงานมีความเป็นระเบียบแต่มีข้อบกพร่องบางส่วน  | ผลงานส่วนใหญ่ไม่เป็นระเบียบและมีข้อบกพร่องมาก |

### เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

| ช่วงคะแนน | ระดับคุณภาพ |
|-----------|-------------|
| 14-16     | ดีมาก       |
| 11-13     | ดี          |
| 8-10      | พอใช้       |
| ต่ำกว่า 7 | ปรับปรุง    |



